

Romló üzleti helyzet, bizonytalan várakozások
Az MKIK GVI 2023. októberi vállalati konjunktúra
adatfelvételének eredményei

Budapest, 2023. november

MKIK GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET
INSTITUTE FOR ECONOMIC AND ENTERPRISE RESEARCH

AZ MKIK GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET OLYAN NONPROFIT KUTATÓMŰHELY, AMELY ELSŐSORBAN ALKALMAZOTT KÖZGAZDASÁGI KUTATÁSOKAT FOLYTAT. CÉLJA, HOGY ELMÉLETILEG ÉS EMPIRIKUSAN MEGALAPOZOTT ISMERETEKET ÉS ELEMZÉSEKET NYÚJTSON A MAGYAR GAZDASÁG ÉS A MAGYAR VÁLLALKOZÁSOK HELYZETÉT ÉS KILÁTÁSAIT BEFOLYÁSOLÓ GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI FOLYAMATOKRÓL.

A kutatásban részt vett munkatársak:

Területi kamarák munkatársai

MKIK GVI:

Bacsák Dániel, elemző – makroadatok, külföldi konjunktúramutatók

Horváth Ágoston, elemző – adatbázis, elemzés, grafikonok

Orbán Júlia, munkatárs – adatrögzítés

Révész Erika, irodavezető – kutatásszervezés, adatrögzítés

Szell Krisztián, elemző – online rögzítőfelület

Tóth Katalin, elemző – makroadatok, külföldi konjunktúramutatók

Nábelek Fruzsina –

ügyvezető igazgató, MKIK GVI

A KÉZIRAT LEZÁRVA

2023. NOVEMBER 15.

BUDAPEST

Tartalom

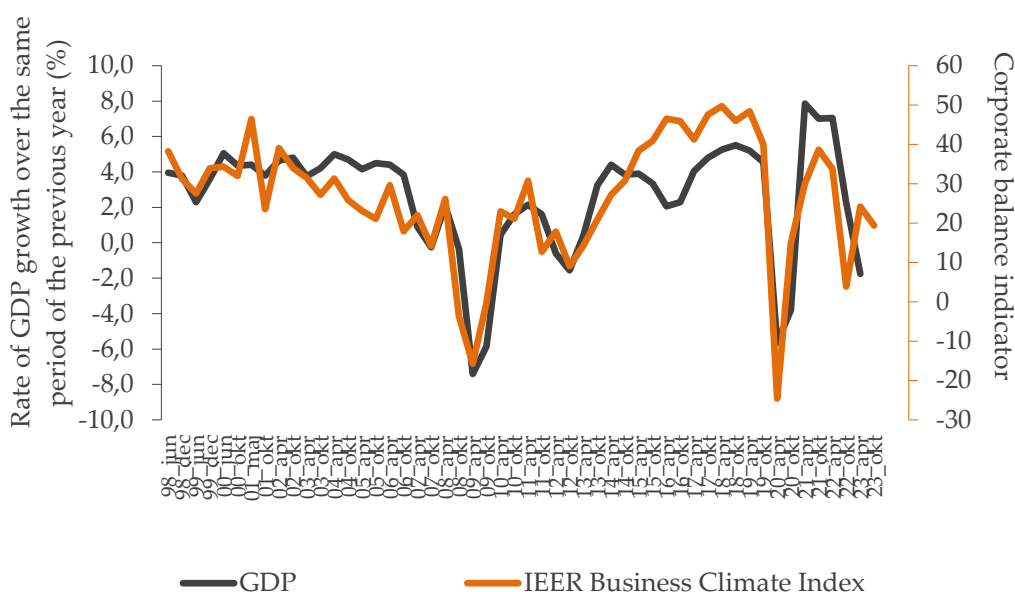
Tartalom.....	3
Summary.....	4
Összefoglaló	5
1. Gazdasági környezet.....	6
2. GVI Konjunktúramutató	13
3. Üzleti helyzet és várakozások.....	22
4. Munkaerőkereslet.....	25
Melléklet	26

Summary

The latest wave of the IEER Business Climate Survey is based on the responses of 1,825 enterprises. According to the results the IEER Business Climate Index decreased to +19 points in October 2023 from +24 points in April 2023. The value of the Uncertainty Index has increased (October 2023: 55 points).

According to the currently available GDP data, it can be concluded that in the first half of 2023 the gross domestic product of Hungary has decreased (-1.8%).

Figure 1: GDP and the IEER Business Climate Index

	Oct. 2021	Apr. 2022	Oct. 2022	Apr. 2023	Oct. 2023
GDP	7.0	7.1	2.3	-1.8	
IEER Business Climate Index	38.7	33.8	3.9	24.2	19.4

Source: HCSO, IEER 2023

Notes: GDP data – seasonally and calendar-adjusted, balanced data reported six-month growth rates (the same period of the previous year = 0)

GDP: left axis

IEER Business Climate Index: right axis

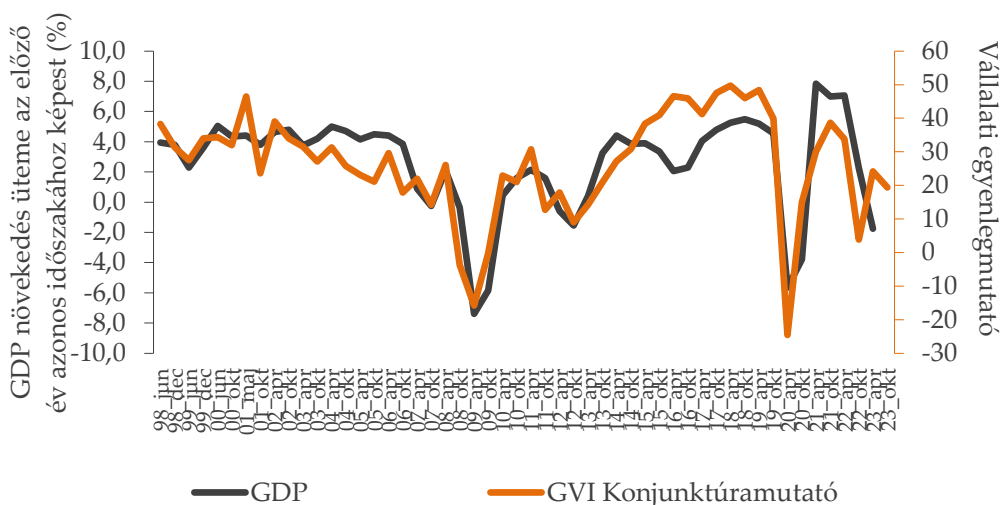
Összefoglaló

A GVI októberi vállalati konjunktúravizsgálata 1 825 vállalkozás vezetőjének válaszain alapul. Az október 1. és 31. között zajlott adatfelvétel eredményei szerint a Konjunktúramutató értéke 2023 októberében +19 ponton áll, ami a 2023 első félévében bekövetkezett erőteljes növekedést követően kis mértékű visszaesést jelent. A mutató jelenlegi értéke jelentősen meghaladja az előző év azonos időszakában mért +4 pontos értéket, viszont számottevően elmarad a 2022 áprilisában mért +34 pontos értéktől. A Konjunktúramutató jelenlegi értéke (+19 pont) a koronavírus-járvány időszakából a 2020. októberi +15 pontos értékhez áll közel leginkább, a járványt megelőző időszakban pedig utoljára 2013 folyamán vett fel hasonló értékeket.

A vállalkozások a múlt félévhez képest pesszimistábban ítélik meg az üzleti klímát, várakozásaik ugyanakkor továbbra is erősen megoszlanak vállalati kategóriák szerint. Összességében a megrendelések és a beruházások várható szintjére vonatkozó prognózisok számottevően negatívabbá váltak az elmúlt fél év során, míg a várható üzleti helyzet megítélése nem változott.

A bizonytalansági mutató értéke lényegében nem változott 2023 áprilisához képest, jelenleg 55 ponton áll. Ez arra utal, hogy a magyar vállalkozások helyzetértékelése továbbra is erősen polarizált, azaz a vállalkozások helyzetértékelésében jelentős, tartós különbségek tapasztalhatóak vállalati kategóriák szerint.

1. ábra: A GDP és a GVI Konjunktúramutató alakulása

	2021. okt.	2022. ápr.	2022. okt.	2023. ápr.	2023. okt.
GDP	7,0	7,1	2,3	-1,8	
GVI Konjunktúramutató	38,7	33,8	3,9	24,2	19,4

Forrás: KSH, GVI 2023

Megjegyzés: GDP adatok – szezonálisan és naptári hatással kiigazított, kiegyensúlyozott adatokból számolt, féléves növekedési ütemek, előző év azonos időszaka = 0

GDP bal oldali tengely

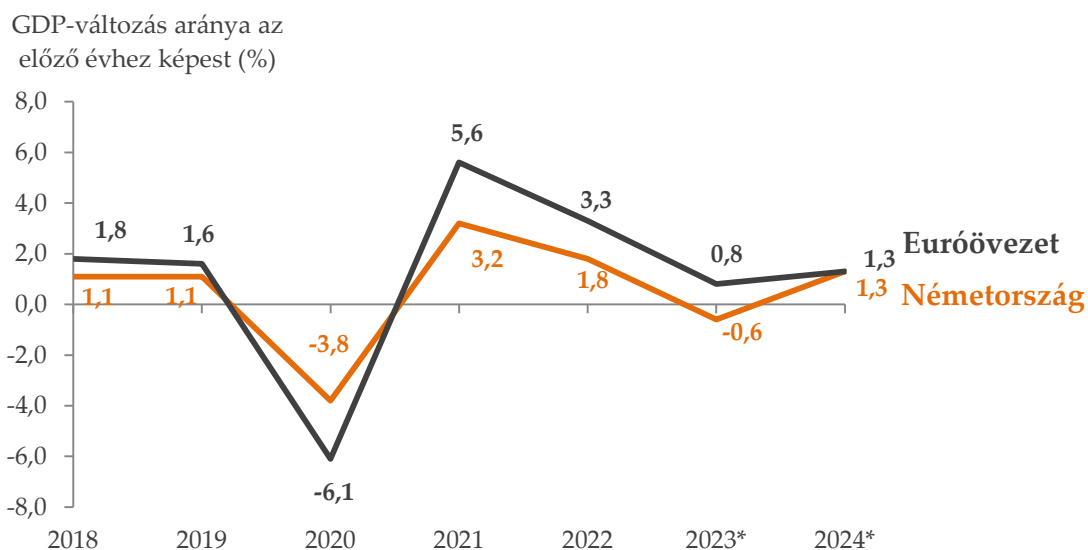
GVI Konjunktúramutató: jobb oldali tengely

1. Gazdasági környezet

1.1. Nemzetközi gazdasági környezet

Németország gazdasági teljesítménye jelentős hatással van a magyar cégek üzleti klímájára. A müncheni Ifo intézet előrejelzései szerint a német GDP csökkenésének mértéke -0,6% lesz 2023-ben, az euróövezet viszont 0,8% százalékkal bővül. 2024-ben Németország és az euróövezet esetén egyaránt 1,3%-os növekedési ütemet várnak (lásd 1.1. ábra).

1.1. ábra: Németország és az euróövezet GDP-jének alakulása

Forrás: CESifo 2023

Megjegyzés: A csillaggal jelölt évek az Ifo becsléseit mutatják.

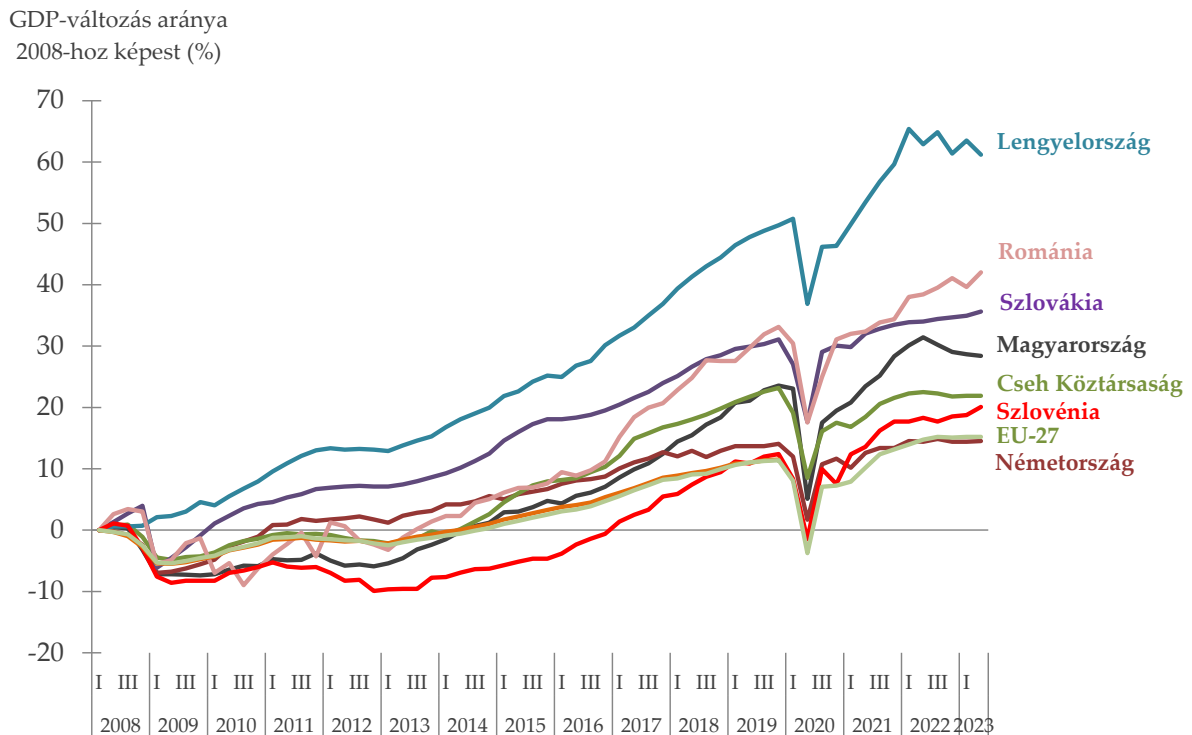
Az ábrán megjelenített adatok letölthetők az alábbi linkeken:

<https://www.ifo.de/en/facts/2023-09-28/joint-economic-forecast-autumn-2023>

https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/summer-2023-economic-forecast-easing-growth-momentum-amid-declining-inflation-and-robust-labour_en#thematic-boxes---summer-2023

A magyar gazdaság 2008-as válságból való kilábalásának adatai arra mutatnak, hogy Magyarországon a GDP sokkal később érte el a válság előtti szintet, mint Lengyelország, Szlovákia, Németország és Románia esetében (1.2. ábra). A másik fontos megfigyelés, ami az ábráról leolvasható, hogy a 2020. első félévében, a koronavírus-járvány hatására kialakuló gazdasági válság különösen súlyosan érintette a magyar gazdaságot. 2021-ben és 2022 első félévére folyamán azonban a magyar gazdaság a régió egyik leggyorsabb növekedési ütemét mutatta Szlovénia, Románia és Lengyelország mellett, a tavalyi év második felében azonban kis mértékű visszaesés történt, ami 2023 első félévében is folytatódott, bár a visszaesés üteme csökkent. Ennek következtében 2023. II. negyedévében Magyarországon a GDP 28%-kal magasabb szinten állt a 2008-as világválság előtti (2008. I. negyedév) helyzethez képest, míg Lengyelországban ez az adat 61%, Romániában 42%, Szlovákiában pedig 36% volt. Amellett tehát, hogy ezek az országok 2020. első félévében kisebb visszaesést szenvedtek el, ezen időszak alatt a lengyel, a román és a szlovák GDP növekedési üteme is magasabb volt a magyarénál.

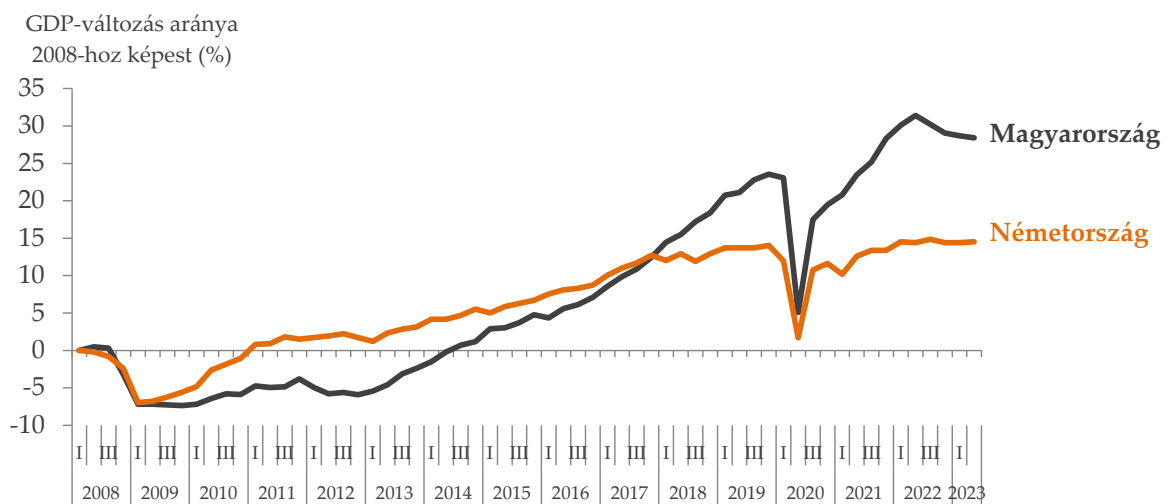
1.2. ábra: Hol tartunk a 2008-as válsághoz viszonyítva? A GDP változása a válság kezdete óta eltelt negyedévekben (2008 q1 – 2023 q2)

Forrás: GVI, saját számítás KSH és Eurostat adatok alapján

A német gazdaság adataival összevetve szintén az látható, hogy a magyar gazdaság a 2008-as világgazdasági válságból csak lassan tudott kilábalni: a német gazdaság már 2011 első negyedében elérte a válság előtti szintet, míg ez a magyar gazdaságnak csak 2014 harmadik negyedében sikerült. A magyar és a német gazdaság növekedési üteme közötti különbség 2016 első negyedéve és 2017 negyedik negyedéve között megszűnt, a 2018-as és 2019-es adatok alapján pedig a magyar gazdaság növekedési üteme egyre nagyobb mértékben megelőzte a német gazdaságét. 2020 első félévében azonban a koronavírus-járvány következtében kibontakozó gazdasági válság súlyosabban érintette a magyar gazdaságot, ami azt jelenti, hogy a két ország növekedési ütemei közötti különbség 2008-hoz viszonyítva ismét csökkent. A mélypontot követően, 2020 második félévétől a magyar gazdaság növekedési üteme újra a német gazdaság elé került. Megállapítható az is, hogy a válság következtében a német gazdaság lényegében a 2008-as szintre esett vissza 2020 első félévében a GDP változás tekintetében, a visszaesést azonban mindkét országban gyors visszapattanás követte. 2022 második félévében mindkét országban kismértékű visszaesés következett be, ami Magyarország esetében volt jelentősebb mértékű, így ismét közelebb került egymáshoz a két országban a 2008-hoz viszonyított összesített GDP növekedés mértéke. 2023 első félévében Magyarországon csökkenő ütemben, de tovább folytatódott a visszaesés, míg a német gazdaság stagnált (lásd az 1.3. ábrát).

1.3. ábra: Hol tart Németország és Magyarország a 2008-as válsághoz viszonyítva? 2008–2023

Forrás: GVI. saját számítás KSH és Eurostat adatok alapján

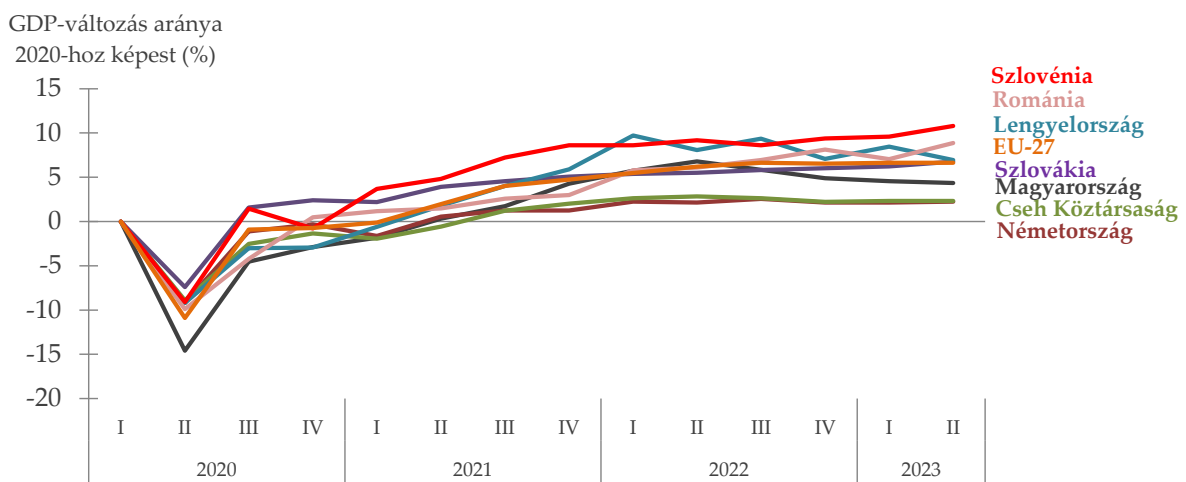
Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: a grafikonok a GDP növekedés kumulált értékeit mutatják a 2008 első negyedévi értékhez képest.

A koronavírus-járvány hatására 2020 első félévében kialakuló gazdasági válság Magyarországot a régióhoz, Németországhoz és az EU-27 átlagához viszonyítva is súlyosabban érintette: az első negyedévhez képest a második negyedévben 14%-os GDP visszaesés következett be. 2021 végére a régió összes országa és az EU-27 átlag is meghaladta a GDP 2020. első negyedévi szintjét. A 2021-es emelkedést követően 2022 és 2023 első féléve folyamán változó mértékű visszaesés, illetve stagnálás történt a régióban és az EU-ban, viszont 2020 első negyedévéhez viszonyítva az összes vizsgált gazdaság magasabb GDP-szinten áll továbbra is. Magyarországon 2023 második negyedévében a GDP 4%-kal magasabb szinten állt a koronavírus-járvány következtében kialakuló gazdasági válság kezdetéhez (2020. I. negyedév) képest, míg Szlovéniában 11%-kal, Romániában 9%-kal, Lengyelországban, Szlovákiában és az EU-27 átlagában pedig egyaránt 7%-kal haladta meg a GDP a 2020 év eleji szintet. Ezen időszak alatt tehát a szlovén, a román, a lengyel, a szlovák és az EU-27 GDP növekedési üteme is magasabb volt a magyarénál (lásd az 1.4 és 1.5 ábrákat).

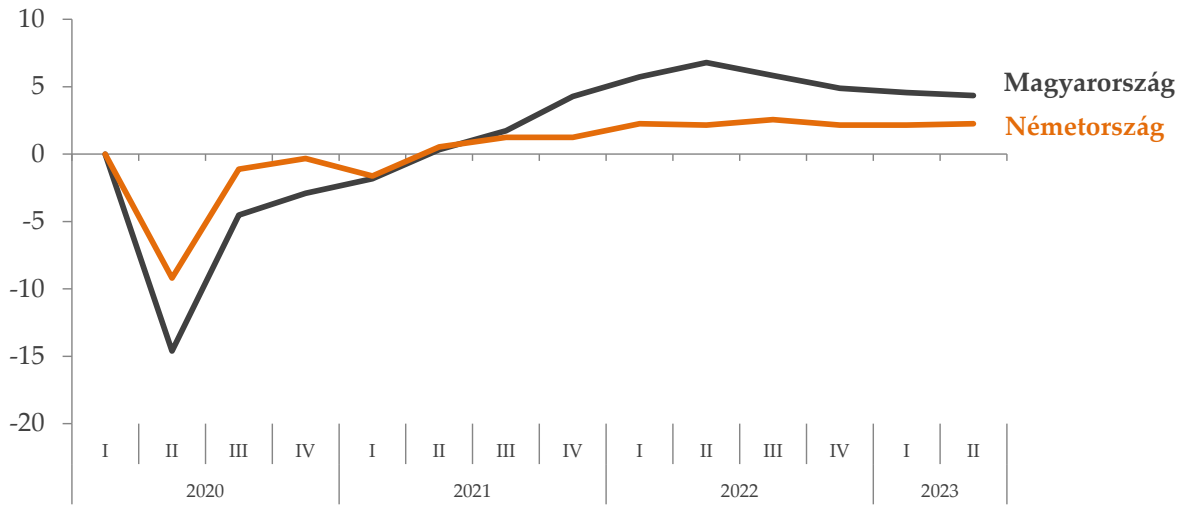
1.4. ábra: Hol tartunk a 2020-as válsághoz viszonyítva? A GDP változása a válság kezdete óta eltelt negyedévekben (2020 q1 – 2023 q2)

Forrás: GVI, saját számítás KSH és Eurostat adatok alapján

1.5. ábra: Hol tart Németország és Magyarország a 2020-as válsághoz viszonyítva? 2020–2023.

GDP-változás aránya
2020-hoz képest (%)

Forrás: GVI, saját számítás KSH és Eurostat adatok alapján

Forrás: GVI 2023

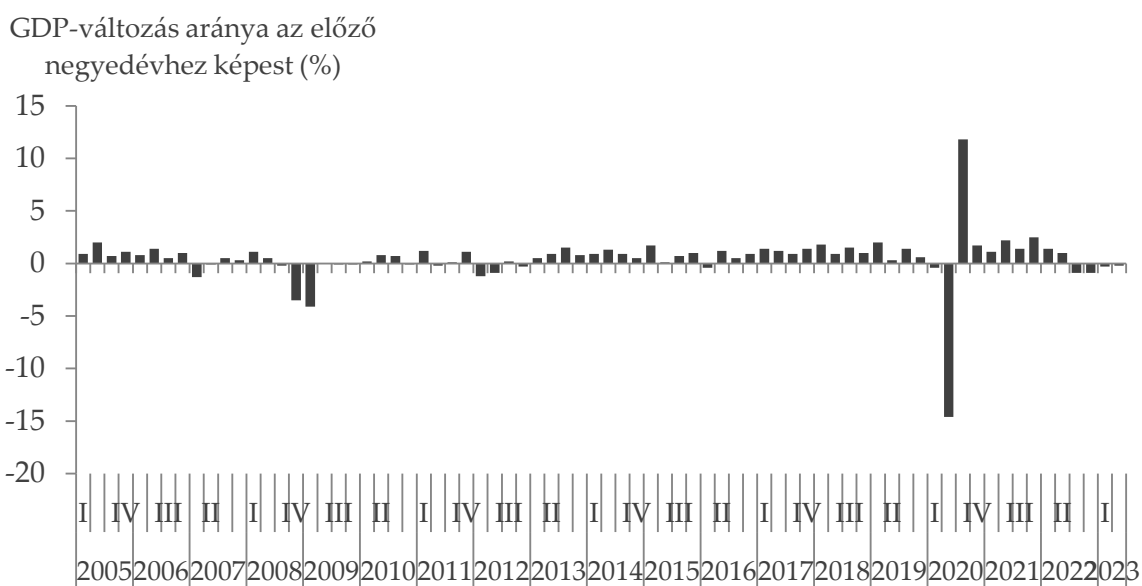
Megjegyzés: a grafikonok a GDP növekedés kumulált értékeit mutatják a 2020 első negyedévi értékhez képest.

1.2. Hazai gazdasági környezet

A 2008-as világgazdasági válság második hulláma 2012-ben érte el Magyarországot (lásd az 1.6. ábrát), majd a GDP visszaesése 2013-ban emelkedésbe fordult. 2020. I. félévében azonban a koronavírus-járvány következtében bevezetett korlátozó intézkedések miatt súlyos visszaesés volt tapasztalható. Mindezt jelentős növekedés követte, ami 2021 és 2022 első féléve folyamán már ellensúlyozni tudta a járvány kezdeti időszakában tapasztalható csökkenést. 2022 második félévében azonban ismét kismértékű visszaesés következett be, ami 2023 első félévében tovább folytatódott, bár a visszaesés mértéke egyre inkább csökkent.

Az ipari termelés volumene 2020 tavaszán, a koronavírus-járvány következtében bevezetett korlátozások időszakában jelentősen visszaesett, a korlátozások enyhítését követően azonban, májustól októberig rendre bővült a megelőző hónaphoz viszonyítva. Ezt követően a járvány második, majd harmadik hulláma következtében ismét visszaesés volt tapasztalható, bár jóval kisebb mértékű, mint a 2020. tavaszi első járványhullám időszakában. A járvány visszaszorulásával párhuzamosan folyamatos kis mértékű növekedés történt 2022. őszig, a téli hónapokban azonban, december kivételével, csökkenés következett be, ami összességében 2023 folyamán is folytatódott. Az előző év azonos időszakának termelési szintjével összevetve az adatokat, 2023-ban folyamatos visszaesés látható (lásd az 1.7. és az 1.8. ábrákat).

1.6. ábra: A GDP szezonálisan és naptári hatással kiigazított, kiegyensúlyozott volumenindexe, 2005–2023, negyedéves adatok

Forrás: KSH 2023

Megjegyzés: Az ábrán megjelenített adatok letölthetők az alábbi linken:

https://www.ksh.hu/stadat_files/gdp/hu/gdp0086.html

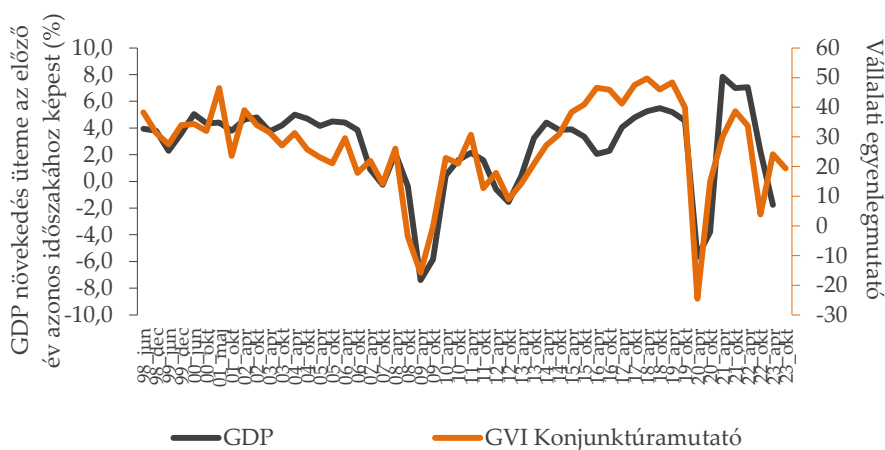
2. GVI Konjunktúramutató

2023 októberében ötvenkettedik alkalommal került sor az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (MKIK GVI) vállalati konjunktúravizsgálatára, amely Magyarországon a legnagyobb – legtöbb cégre kiterjedő – vállalati konjunktúravizsgálat. A jelenlegi adatfelvétel 1 825 cég vezetőjének válaszain alapul, és a vállalkozások üzleti helyzetéről, valamint rövid távú üzleti várakozásairól tájékoztat. Az adatfelvétel október 1. és 31. között zajlott. Az alábbi elemzés az adatfelvétel eredményeit összegzi úgy, hogy a válaszoló vállalatok mintája reprezentatívnak tekinthető a GDP-hez való hozzájárulás szempontjából, a régió, az ágazat és a foglalkoztatottak száma szerint.

2.1. Konjunktúramutató és Bizonytalansági mutató

A GVI Konjunktúramutató az áprilisi +24 pontról októberre +19 pontra csökkent. A mutató a felmérés 1998-as kezdete óta a legalacsonyabb értéket jelentő 2020. áprilisi -25 pontról másfél év alatt lényegében vissza emelkedett a koronavírus-járvány kitörését megelőző értékre (2019. október: +40 pont), 2022 második félévében azonban ismét jelentős csökkenés történt, amit részben ellensúlyozott a 2023. tavaszi emelkedés. A mutató értéke mostani csökkenés ellenére az előző év azonos időszakához képest továbbra is számottevően magasabb. A várakozások pesszimistábbá válása elsősorban a kis- és középvállalkozások körében tapasztalható 2023 őszén. A bizonytalansági mutató értéke lényegében nem változott 2023 áprilisához képest, jelenleg 55 ponton áll. Ez arra utal, hogy a magyar vállalkozások helyzetértékelése továbbra is számottevő mértékben polarizált, azaz a vállalkozások helyzetértékelésében jelentős különbségek tapasztalhatóak vállalati kategóriák szerint.

2.1. ábra: A GVI Konjunktúramutató alakulása

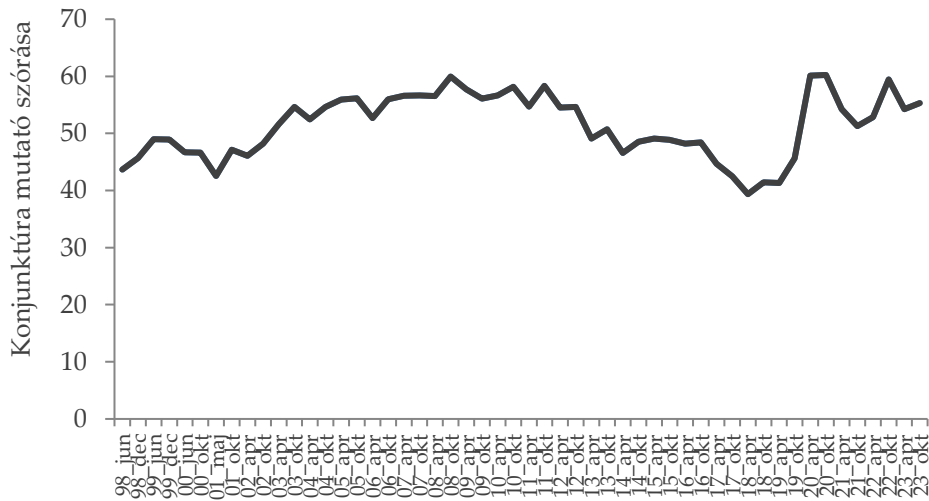

	2021. okt.	2022. ápr.	2022. okt.	2023. ápr.	2023. okt.
GDP	7,0	7,1	2,3	-1,8	
GVI Konjunktúramutató	38,7	33,8	3,9	24,2	19,4

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható érték százás skálára vetített aggregált egyenlegmutató (számításának módszerét a Melléklet tartalmazza). Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

2.2. ábra: A GVI Bizonytalansági mutató alakulása

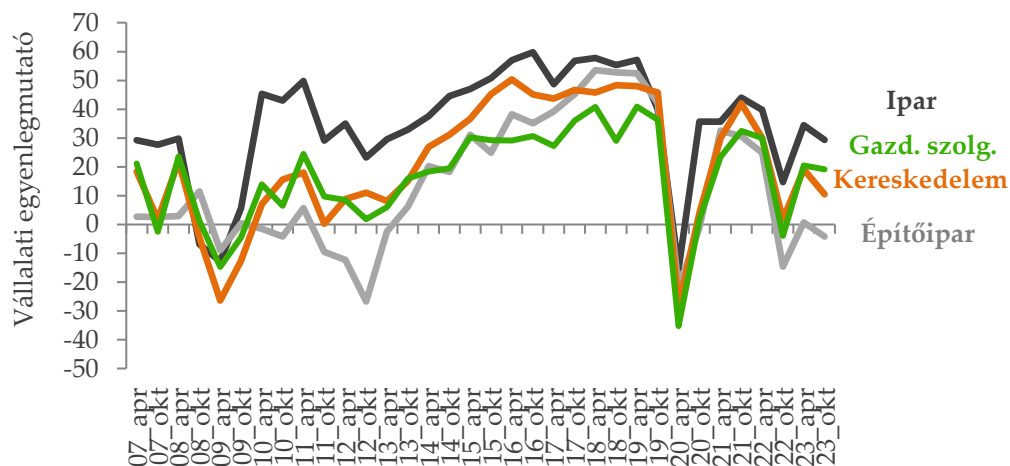
Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható érték a Konjunktúramutató szórása (számításának módszerét a Melléklet tartalmazza).

	2021. okt.	2022. ápr.	2022. okt.	2023. ápr.	2023. okt.
GVI Bizonytalansági Mutató	51,3	52,9	59,4	54,3	55,3

A Konjunktúramutató értéke a feldolgozóipari (+29 pont) cégek esetében a legmagasabb, a szolgáltatásokat nyújtó cégek esetében +19 ponton, a kereskedelmi vállalatok körében +10 ponton, míg az építőipari vállalkozások körében -4 ponton áll. A legjelentősebb elmozdulás az előző félévhez képest a kereskedelmi cégek esetében következett be, ahol 9 ponttal csökkent a mutató értéke áprilishoz viszonyítva. A feldolgozóipar és az építőipar területén 5-5, a szolgáltató cégek körében pedig 2 pontos visszaesés tapasztalható áprilishoz képest.

2.3. ábra: A GVI Konjunktúramutató gazdasági ág szerint

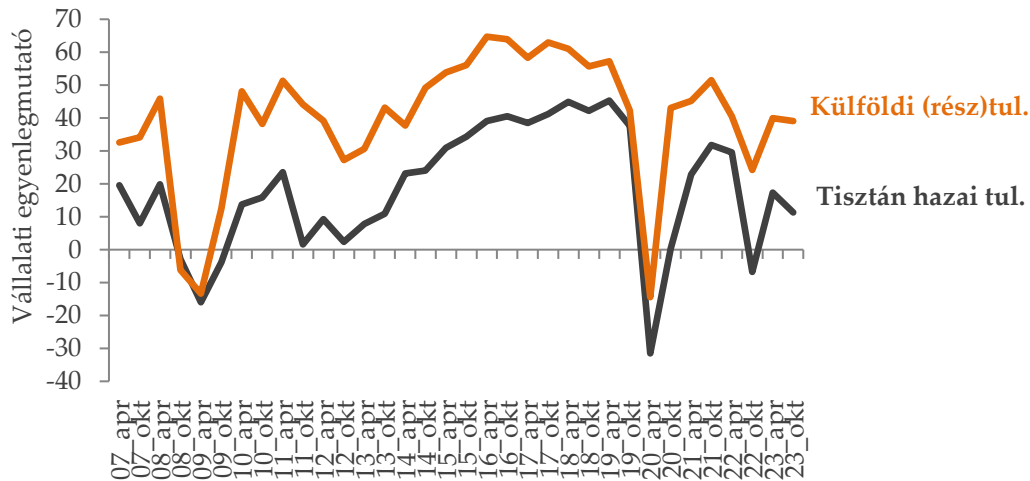

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

A cégeket tulajdonszerkezetük alapján vizsgálva azt láthatjuk, hogy a Konjunktúramutató értéke a külföldi (rész)tulajdonban (+39 pont) álló vállalkozások körében lényegesen magasabb a tisztán hazai tulajdonban lévő cégekhez képest (+11 pont). Az előző félévhez viszonyítva a külföldi (rész)tulajdonban lévő cégek esetében 1 ponttal, a tisztán hazai tulajdonú vállalkozások körében pedig 6 ponttal csökkent a Konjunktúramutató értéke.

2.4. ábra: A GVI Konjunktúramutató tulajdonszerkezet szerint

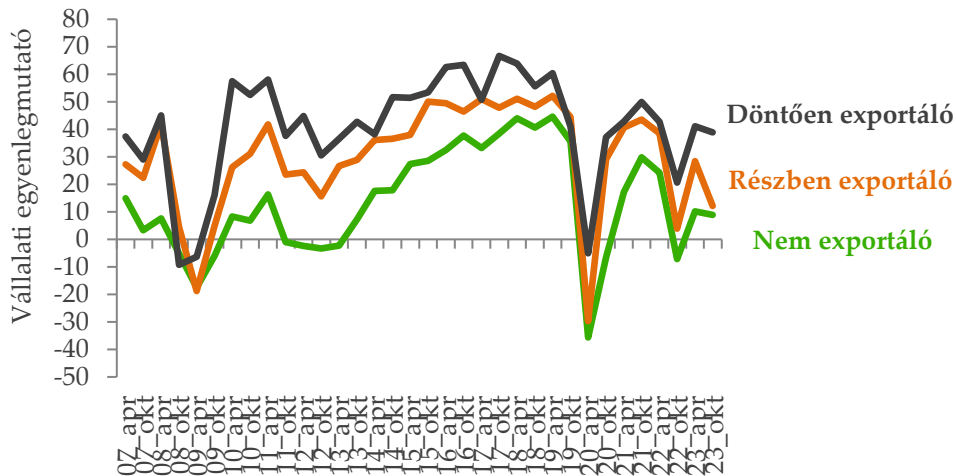
Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Exporttevékenység szerint a nem exportáló (+9 pont) cégek között alacsonyabb a Konjunktúramutató értéke, mint a részben exportálók (+12 pont) és a döntően exportálók esetében (+39 pont). A részben exportáló cégek kategóriájában 16 ponttal, a döntően exportáló vállalatok körében 2 ponttal, a nem exportáló vállalkozások esetében pedig 1 ponttal csökkent a mutató értéke az előző félévhez képest.

2.5. ábra: A GVI Konjunktúramutató exporttevékenység szerint

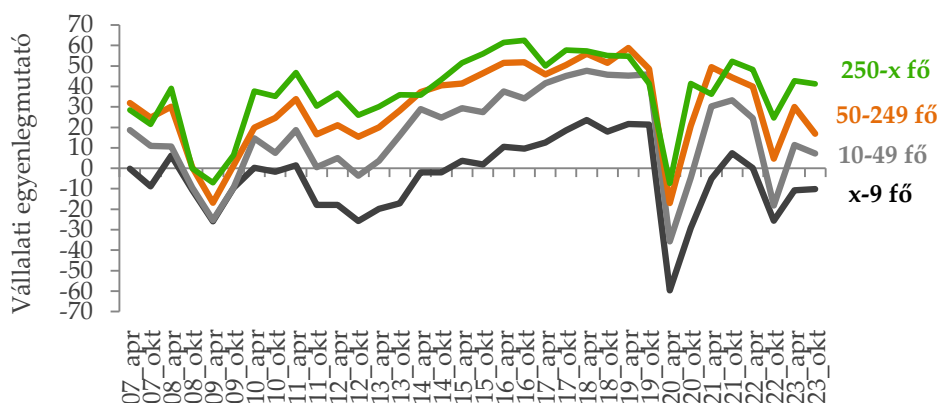

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

A cégméret szerinti elemzés azt mutatja, hogy az összes létszámkategóriában romlottak vagy stagnáltak a cégek várakozásai. A Konjunktúramutató értéke a 10 főnél kisebb vállalatok körében -10 pont, a 10–49 fős kategóriában +7 pont, az 50–249 fős csoportban +17 pont, a legnagyobb, 250 főnél nagyobb létszámmal működő cégek esetében pedig +41 pont. Az 50–249 fős kategóriában az elmúlt fél év során 13, a 10–49 fős cégek esetében 4, a 250 fő feletti nagyvállalatok körében pedig 2 ponttal csökkent a Konjunktúramutató értéke áprilishoz képest, míg a legkisebb cégek körében 1 ponttal nőtt.

2.6. ábra: A GVI Konjunktúramutató létszámkategória szerint

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Az üzleti klíma megítélésének romlása vagy stagnálása általános tendencia az összes vizsgált vállalati szegmensben, azonban a várható helyzet értékelése továbbra is nagymértékben eltér vállalati jellemzők szerint. A jelenlegi körülmények között a legkedvezőbb üzleti klímára a nagyvállalatok, a döntően exportáló vállalatok, a külföldi (rész)tulajdonban lévő cégek és az ipari vállalkozások számítanak. Ezzel szemben a Konjunktúramutató értéke negatív a 10 főnél kevesebb munkatársat foglalkoztató mikrovállalkozások körében, illetve az építőiparban, ami ezekben a szegmensekben recessziós várakozásokra utal. Emellett a Konjunktúramutató lényegesen átlag alatti értéket mutat a kereskedelemben, a kizárólag vagy részben belpiacra értékesítő vállalkozások között, a 10–49 főt foglalkoztató kisvállalkozások körében, illetve a tisztán hazai tulajdonban lévő vállalatok esetén is.

Az üzleti klíma értékelése az egy évvel ezelőtti, 2022. októberi adatfelvétel során az összes vizsgált kategóriában kizárólag a 2008-as világgazdasági válság, illetve a 2020-as koronavírus-járvány mélypontjainál volt pozitívabb, ezeket leszámítva a vizsgált időszak folyamán a legnegatívabb hangulatot tapasztaltuk tavaly ősszel. Ehhez viszonyítva a gazdaság minden szegmensében továbbra is lényegesen pozitívabb várakozások tapasztalhatóak 2023 második felévére és 2024 elejére vonatkozóan, ugyanakkor a cégek helyzetértékelése 2023 tavaszához képest negatívabb. A jelenlegi adatfelvételi hullámot megelőzően – a koronavírus-járvány első és második hullámát, illetve az energiaválság időszakát leszámítva – legutóbb 2013 folyamán adtak hasonló helyzetértékelést a cégek várható kilátásaikról.

2.2. A Konjunktúramutató komponensei, illetve az üzleti klíma egyéb indikátorai

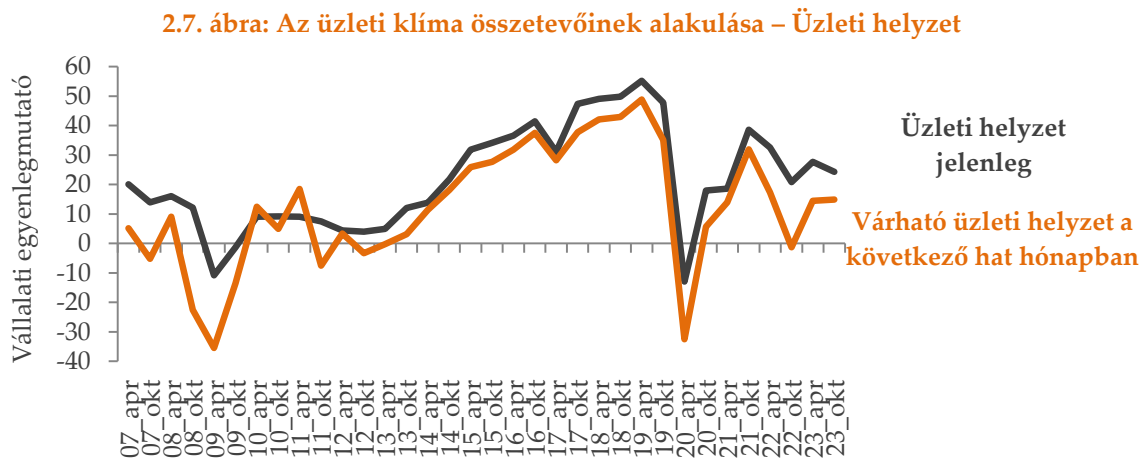
A GVI Konjunktúramutató négy komponensből áll:

- várható üzleti helyzet a következő hat hónapban;
- megrendelések várható alakulása a következő hat hónapban;
- gépberuházások volumenének alakulása a következő hat hónapban;
- építési beruházások volumenének alakulása a következő hat hónapban (a mutató számításának és a komponensek leírásának részletei a Mellékletben olvashatóak).

Mindezek mellett az adatfelvétel során az üzleti klíma további lényeges indikátorait is felmértük (pl. munkaerőkereslet, termelési szint).

Az almutatók alapján a vállalkozások vezetői pesszimistábban ítélik meg cégük jelenlegi üzleti helyzetét, várható jövedelmezőségét, illetve a beruházások és a megrendelések várható szintjét is az előző félévhez viszonyítva. A mutatók jelenlegi értékei a koronavírus-járványt és az energiaválságot megelőző időszakból a 2013–2015 között tapasztalt értékekhez állnak közel.

Októberben a jelenlegi üzleti helyzetet negatívabban ítélik meg a vállalkozások, mint az előző félévben, a várakozások pedig azonosak. A jelenlegi üzleti helyzet mutatója 4 ponttal csökkent 2023 áprilisához képest, a várható üzleti helyzeté pedig nem változott, a jelenlegi üzleti helyzet mutatója így +24 ponton, a várható üzleti helyzeté pedig +15 ponton áll.

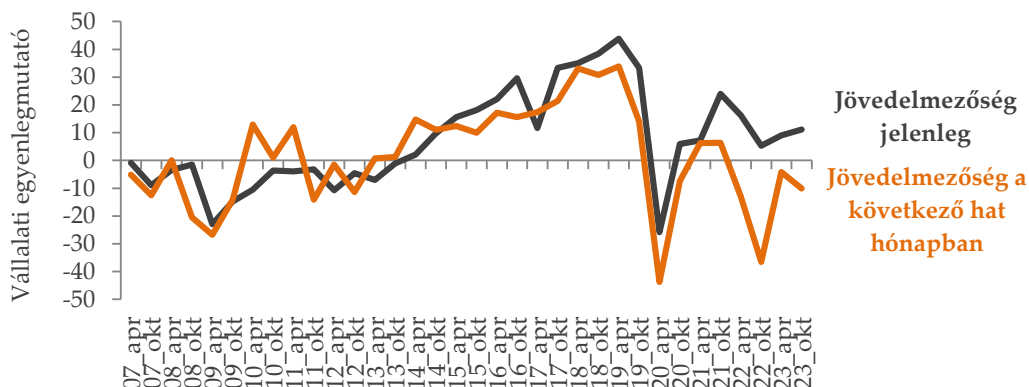

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

A jelenlegi jövedelmezőség javult az áprilisi eredményekhez képest, +9-ről +11 pontra, várható jövedelmezőség viszont romlott, -4-ről -10 pontra esett vissza.

2.8. ábra: Az üzleti klíma összetevőinek alakulása – Jövedelmezőségi helyzet

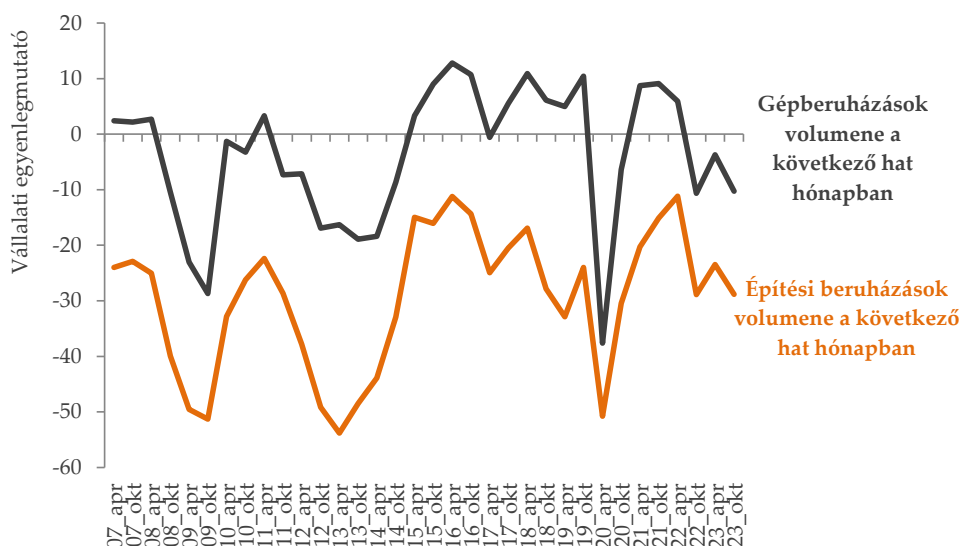

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

A gépberuházások várható volumene -10, míg az építési beruházásoké -29 ponton áll. Áprilishoz viszonyítva az építési beruházások várható volumene esetében 5, míg a gépberuházások esetében 7 ponttal csökkent a mutató, ezzel a beruházási várakozások lényegében visszatértek 2022. októberi szintjükre.

2.9. ábra: Az üzleti klíma összetevőinek alakulása – Beruházások

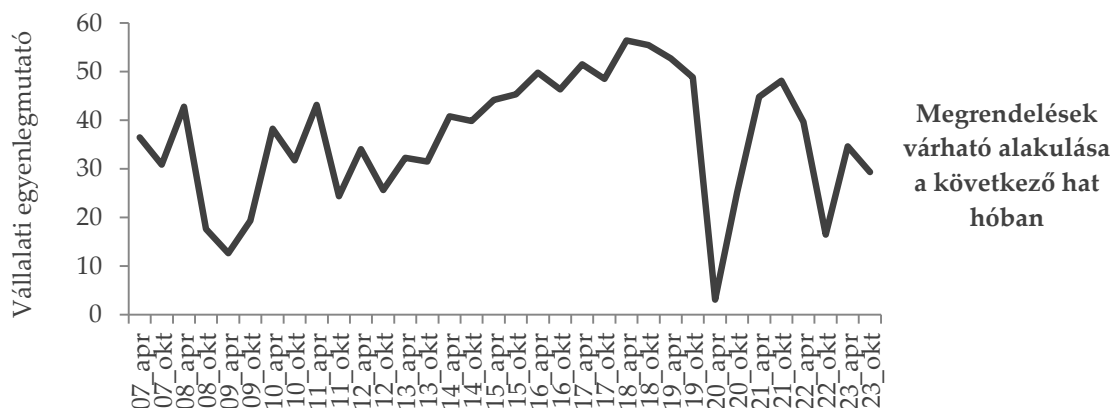

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét. Az ábrához az építési- és gépberuházások négy értékű változóját (-100: nincs, -33: csökken, 33: azonos lesz, 100: nő) alkalmaztuk, nem pedig azt, amelyik a Konjunktúramutatóban szerepel, utóbbit ld. a 2. Mellékletben.

A megrendelések várható alakulásával kapcsolatos várakozások szintén romlottak: az előző félévhez képest 6 ponttal csökkent a mutató értéke, így jelenleg +29 ponton áll.

2.10. ábra: Az üzleti klíma összetevőinek alakulása – Rendelésállomány

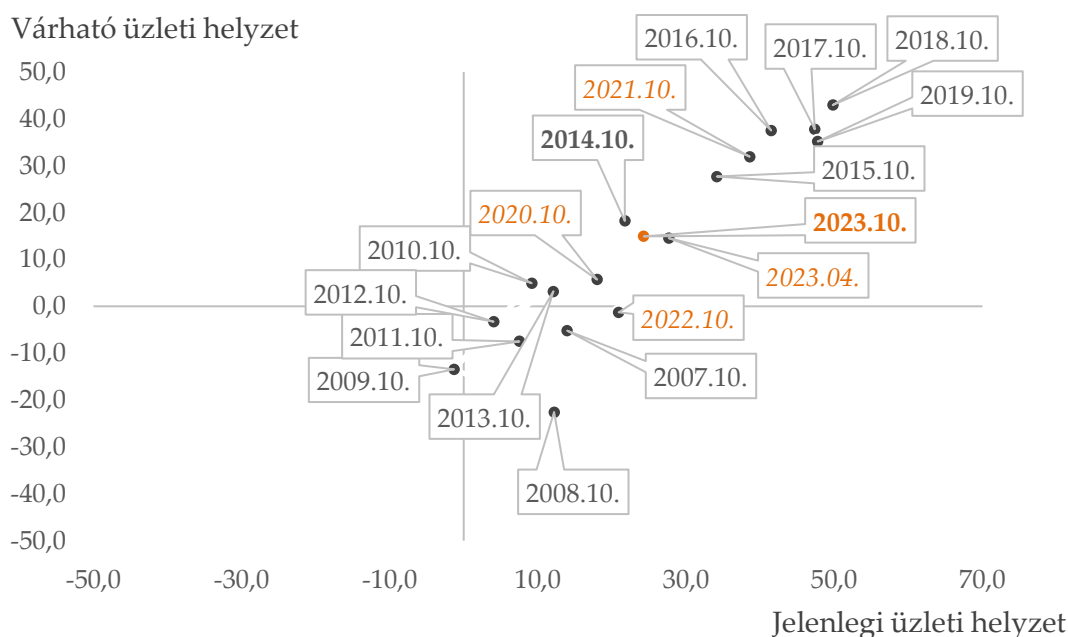
Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét. Az ábrához a rendelésállomány négy értékű változóját (-100: nincs, -33: csökken, 33: azonos lesz, 100: nő) alkalmaztuk, nem pedig azt, amelyik a Konjunktúramutatóban szerepel, utóbbit ld. a 2. Mellékletben.

3. Üzleti helyzet és várakozások

A 2023. októberi adatok szerint a vállalatok véleménye a jelenlegi üzleti helyzetükre vonatkozóan romlott, várakozásaik pedig nem változtak. A jelenlegi üzleti helyzet (+24 pont) és a várakozások (+15 pont) mutatójának értéke a koronavírus-járványt és az energiaválságot megelőzően egyaránt legutóbb 2014 októberében (+22 pont; +18 pont) állt hasonló szinten. Egy évvel ezelőtti szintjéhez képest mindkét almutató magasabb, különösen az üzleti várakozásoké (lásd a 3.1. ábrát).

3.1. ábra: Jelenlegi és jövőbeli üzleti helyzet megítélésének változása az őszi adatfelvételek folyamán és 2023. áprilishoz viszonyítva

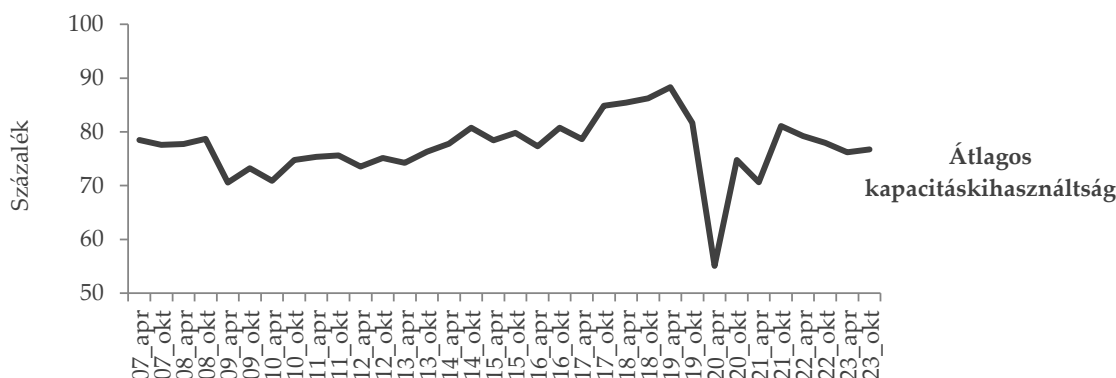

Forrás: GVI 2023

3.1. Jelenlegi üzleti helyzet

A válaszadó cégek átlagos kapacitáskihasználtsága 77%-os, ami 1 százalékponttal magasabb az áprilisban tapasztalt értéknél (lásd a 3.1.1. ábrát). Gazdasági ágak szerint a kapacitáskihasználtság az építőiparban a legmagasabb (79%), a szolgáltatások területén 77%, a kereskedelemben és a feldolgozóiparban pedig egyaránt 76%. Exporttevékenység szerint a kapacitáskihasználtság a döntően és a részben exportáló cégeknél magasabb (80, illetve 77%), míg a nem exportálók esetén 74%. A külföldi (rész)tulajdonban álló cégek jelenleg átlagosan 81%-os kapacitáskihasználtsággal működnek, míg a tisztán hazai tulajdonban lévő vállalkozások körében ez az arány 75%. Létszám szerint azt láthatjuk, hogy a legfeljebb 9 fős cégek esetében 70%, a 10–49 fő közöttiek esetében 76%, az 50–249 fő közöttiek esetében 78%, míg a legnagyobb (250 fő és felette) vállalkozások esetében 80% a mutató értéke. Azaz a vállalati kategóriák többségében minimálisan változott, gyakorlatilag stagnált a kapacitáskihasználtság mértéke áprilishoz képest, a legnagyobb változás a mikrovállalkozások körében következett be, ahol 5 százalékpontos emelkedés történt.

3.1.1. ábra: Jelenlegi átlagos kapacitáskihasználtság¹

Forrás: GVI 2023

A vállalatok jelenlegi üzleti helyzetüket negatívabban jellemezték, mint tavasszal, az egyenlegmutató így +24 pontra csökkent. A mutató értéke a feldolgozóipari cégek esetében a legmagasabb: +29 pont, míg a legalacsonyabb az építőiparban tevékenykedő vállalkozások (+17 pont) esetében. A feldolgozóiparban 7, a szolgáltatások területén pedig 4 pontos visszaesés történt áprilishoz képest, míg kereskedelemben 1, az építőiparban pedig 4 pontos növekedés történt áprilishoz viszonyítva.

A jelenlegi üzleti helyzetet tekintve továbbra is látszik a külpiacokon való jelenlét és a külföldi tőke pozitív hatása a vállalatok helyzetére: a döntően exportáló, illetve a külföldi (rész)tulajdonban lévő cégek egyenlegmutatói lényegesen magasabbak (rendre +43, illetve +40 pont), mint a kizárólag vagy részben belföldre termelő, illetve belföldi tulajdonú vállalatoké (rendre +14, +16 illetve +17 pont). Exporttevékenység szerint az előző félévhez képest a részben exportáló cégek körében 23, a döntően exportáló kategóriában pedig 3 ponttal csökkent az üzleti helyzet mutatója, a nem exportáló cégek esetén viszont 3 ponttal nőtt. A tulajdonosi szerkezet szerint külföldi (rész)tulajdonban lévő cégek esetében 9 ponttal, míg a tisztán hazai tulajdonú cégek esetében 1 ponttal csökkent a mutató értéke.

A cégnagyság szerint komoly eltérések tapasztalhatóak az egyenlegmutatót illetően, ugyanis míg a legfeljebb 9 fős vállalkozások -2 pontos értékkel jellemezhetőek, addig a 10–49 fős vállalatok körében +13 pontot, az 50–249 fős cégeket tekintve +24 pontot, a 250 fő fölötti nagyvállalatok esetében pedig +44 pontot mutat a jelenlegi üzleti helyzet megítélésére vonatkozó indikátor. A 10 fő alatti mikrovállalkozások esetén 5 pontos emelkedés tapasztalható 2023 áprilisához viszonyítva, míg a 10–49 fős cégek és a nagyvállalatok között 4, az 50–249 fős kategóriában pedig 10 ponttal csökkent a mutató értéke.

¹ 2007–2019 között az átlag számítása során nem vettük figyelembe a 10 százaléknál alacsonyabb kapacitáskihasználtság értékeket. Mivel a koronavírus-járvány következtében kialakuló gazdasági válság során tapasztalataink szerint a 10 százaléknál alatti regisztrált értékek előfordulhatnak a vállalkozások működésének ideiglenes kényszerből adódó felfüggesztése miatt, ezért 2020. áprilistól kezdve figyelembe vettük ezeket az értékeket is az átlagos kapacitáskihasználtság meghatározása során. A korábban alkalmazott számítási módhoz képest emiatt 2020. áprilisban 9, 2020. októberben 3, 2021. áprilisban 5, 2021. októberben 2, 2022. áprilisban és 2022. októberben 1, 2023. áprilisban 2 százalékponttal alacsonyabb átlagértéket határoztunk meg összességében, 2023. októberben pedig nem volt különbség a két számítás között.

A jelenlegi üzleti helyzet értékelése arra mutat, hogy a koronavírus-járvány hatására kibontakozó gazdasági sokkból való kilábalást követően, és a 2022 őszén, 2023 telén jelentkező energiaválság időszakában továbbra is kedvezőbb, ugyanakkor 2023 tavaszához képest ismét pesszimistább hangulatú gazdasági környezetet érzékelnek a vállalkozások. Látható, hogy továbbra is a kisméretű, a kizárólag hazai értékesítésre termelő, a tisztán hazai tulajdonban álló, valamint az építőipar területén működő vállalatok vannak kitéve leginkább a gazdasági válság jelenlegi hatásainak.

3.2. Üzleti várakozások

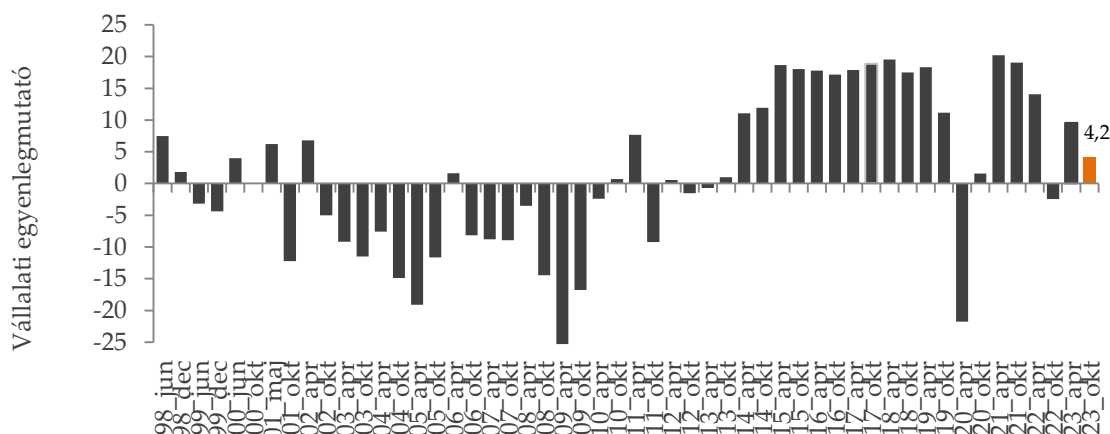
Az üzleti várakozások mutatója a gazdasági ágakat tekintve a szolgáltató vállalatok körében érte el a legmagasabb értéket (+22 pont). A feldolgozóipari cégek körében +21 ponton áll a mutató, míg a kereskedelem területén +1 pontos, az építőiparban pedig -10 pontos érték tapasztalható. Áprilishoz képest az építőiparban 10, a feldolgozóiparban pedig 2 pontos csökkenés tapasztalható, míg a kereskedelemben 1, a szolgáltatások területén pedig 5 pontos növekedés történt. Az üzleti helyzettel kapcsolatban a külföldi (rész)tulajdonban lévő (+33 pont), illetve a döntően exportáló cégek (+35 pont) várakozásai optimistábbak, mint a tisztán hazai tulajdonú és a nem, vagy részben exportáló (rendre +7, illetve +6-6 pont) cégeké. Az előző félévhez képest a részben exportáló cégek körében 11 ponttal csökkent az üzleti várakozások mutatója, a döntően exportáló cégek között viszont 6, a nem exportáló vállalatok körében 3, a külföldi (rész)tulajdonban álló cégek esetén pedig 1 ponttal nőtt, míg a tisztán hazai tulajdonban lévő cégek esetén nem változott. Az egyenlegmutató értéke a 10 főnél kisebb létszámmal jellemezhető vállalati körben -17 pont, a 10-49 fős cégek körében -1 pont, az 50-249 fős kategóriában +9 pont, a 250 főnél nagyobb vállalatok körében pedig +41 pont. A mikrovállalkozások körében nem történt változás, a kis-, és középvállalkozások körében 5, illetve 13 pontos visszaesés következett be, míg a nagyvállalatok körében 9 pontos növekedés történt 2023 áprilisához képest.

4. Munkaerőkereslet

A vállalkozások a következő fél évben kisebb mértékű munkaerőkeresletre számítanak: az egyenlegmutató +4 ponton áll, vagyis 6 ponttal alacsonyabb 2023 áprilisához viszonyítva. Ez azt mutatja, hogy 2023. októberben szűk többségben vannak azok a cégek, amelyek a következő félév folyamán létszám bővítést terveznek. Mindez csökkenő mértékű, enyhülő munkaerőhiányos piaci helyzetre utal (lásd 4.1. ábra).

4.1. ábra: Várható munkaerőkereslet

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Gazdasági ágak szerint vizsgálva az adatokat, a szolgáltató cégek körében +12 ponton, az ipari cégek között +2 ponton, az építőipari cégek között -1 ponton, a kereskedelmi vállalkozások esetében pedig -3 ponton áll a várható munkaerőkereslet almutatója. Tulajdonszerkezet szerint a külföldi (rész)tulajdonban álló vállalatok körében +14, a tisztán hazai kézben lévő cégek esetében pedig -1 pont a mutató értéke. A vállalatokat exporttevékenységük szerint vizsgálva az összes kategóriában a korábbiaknál kisebb mértékű munkaerőkereslet várható (nem exportáló cégek: +2 pont, részben külföldön értékesítő vállalatok: -2 pont, döntően exportra termelő cégek: +9 pont). Létszám kategória szerint csak a nagyvállalatok körében várható létszám bővülés: a 10 fő alatti kategóriában -5 ponton, a 10–49 fős cégek esetén -1 ponton, az 50–249 fős középvállalatok között -3 ponton áll a mutató, a nagyvállalatok körében viszont 15 százalékpontos többségben vannak a következő félév folyamán létszám bővítést tervező vállalkozások.

Összességében a nagyvállalatok, a külföldi (rész)tulajdonban lévő cégek, a szolgáltató vállalkozások, valamint a döntően exportáló cégek esetén tapasztalhatóak számottevő létszám bővítési tervek a következő félévre vonatkozóan. Az összes többi kategóriában lényegében kiegyenlíti egymást az alkalmazotti létszám csökkentését, illetve bővítését tervező vállalkozások aránya. Az is látható emellett, hogy 2023 áprilisához képest, az építőipari kivételével (ahol 6 pontos emelkedés következett be), az összes vizsgált kategóriában lényegében nem változott vagy csökkent a várható munkaerőkereslet mértéke.

Melléklet

M1. Mintavétel és adatok

2023 októberében ötvenkettedik alkalommal került sor az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (MKIK GVI) vállalati konjunktúravizsgálatára, amely több ezer cég megkeresésével készül minden évben áprilisban és októberben, a területi kamarák közreműködésével. Magyarországon ez a legtöbb céget felmérő vállalati konjunktúravizsgálat, mely része az Eurochambres európai konjunktúravizsgálatának.

Ez év októberében a megkeresett vállalkozások közül 1825 cégnél töltötték ki kérdőívünket – vizsgálatunk ennyi vállalatvezető válaszain alapul (lásd az M1.1. ábrát).

A válaszadók 43 százaléka foglalkoztat kevesebb, mint 10 főt, 31 százalékuknál a létszám 10 és 49 fő közé, 19 százalékuknál 50 és 249 fő közé esik, és a cégek 7 százalékánál haladja meg a 249 főt.

M1.1. tábla: A vállalkozások megoszlása létszámkategória szerint (súlyozatlan), 2023.10.

	Esetszám	Százalékos arány
9 fő és alatta	781	42,8
10–49 fő	570	31,2
50–249 fő	340	18,6
250 fő és felette	134	7,3
Összesen	1825	100,0

Forrás: GVI 2023

A feldolgozóiparban tevékenykedik a válaszadó cégek 26 százaléka, az építőiparban 14 százalékuk, a kereskedelemben 21 százalékuk, és az ezen kívüli szolgáltató szektorokban 39 százalékuk.

M1.2. tábla: A vállalkozások megoszlása gazdasági ág szerint (súlyozatlan), 2023.10.

	Esetszám	Százalékos arány
Ipar (TEÁOR: B+C+D+E)	475	26,0
Építőipar (TEÁOR: F)	252	13,8
Kereskedelem (TEÁOR: G)	382	20,9
Gazdasági szolgáltatások (TEÁOR: H+I+J+L+M+N+R+S)	716	39,2
Összesen	1825	100,0

Forrás: GVI 2023

Az adatfelvétel eredményeit súlyoztuk a cégek GDP-hez való becsült hozzájárulása alapján, a területi összetétel (régiók), az ágazatok, illetve a létszámkategóriák szerint. A súlyozási szempontokat egyszerűen érvényesítettük.

2013 októberétől kezdve azokra az évekre vonatkozóan, amelyek esetében elérhetőek a létszámkategóriákat illető referenciaadatok, az adott évek megfelelő megoszlások szerint végezzük el a súlyozást, míg azon évek esetében, amelyeket tekintve nincsenek meg ezen információk, a hozzá legközelebb eső év adatait használjuk fel a súlyozáskor. 2020-tól kezdve az adatokat a bruttó hozzáadott érték régió, ágazat és létszámkategória szerinti együttes megoszlása alapján súlyozzuk.

M1.3. tábla: A GVI Konjunktúravizsgálatában alkalmazott súlyok, 1998–2003

Létszámkategóriák (cégnél alkalmazottak száma, fő)	Régió csoportok		Összesen
	Gazdaságilag fejlettebb három régió ⁽¹⁾	Gazdaságilag fejletlenebb négy régió ⁽²⁾	
0–9	0,0797	0,0873	0,1670
10–49	0,0763	0,0837	0,1600
50–249	0,0892	0,0978	0,1870
250–x	0,2319	0,2541	0,4860
Összesen	0,4772	0,5228	1,0000

Megjegyzés:

1: Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl

2: Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Dél-Alföld, Észak-Alföld

M1.4. tábla: A GVI Konjunktúravizsgálatában alkalmazott súlyok, 2004

Létszámkategóriák (cégnél alkalmazottak száma, fő)	Régió csoportok		Összesen
	Gazdaságilag fejlettebb három régió ⁽¹⁾	Gazdaságilag fejletlenebb négy régió ⁽²⁾	
0–9	0,0730	0,0800	0,1530
10–49	0,0811	0,0889	0,1700
50–249	0,0892	0,0978	0,1870
250–x	0,2339	0,2561	0,4900
Összesen	0,4772	0,5228	1,0000

Megjegyzés:

1: Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl

2: Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Dél-Alföld, Észak-Alföld

M1.5. tábla: A GVI Konjunktúravizsgálatában alkalmazott súlyok, 2005

Létszámkategóriák (cégnél alkalmazottak száma, fő)	Régió csoportok		Összesen
	Gazdaságilag fejlettebb három régió ⁽¹⁾	Gazdaságilag fejletlenebb négy régió ⁽²⁾	
0–9	0,0778	0,0852	0,1630
10–49	0,0773	0,0847	0,1620
50–249	0,0873	0,0957	0,1830
250–x	0,2348	0,2572	0,4920
Összesen	0,4772	0,5228	1,0000

Megjegyzés:

1: Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl

2: Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Dél-Alföld, Észak-Alföld

M1.6. tábla: A GVI Konjunktúravizsgálatában alkalmazott súlyok, 2006

Létszámkategóriák (cégnél alkalmazottak száma, fő)	Régió csoportok		Összesen
	Gazdaságilag fejlettebb három régió ⁽¹⁾	Gazdaságilag fejletlenebb négy régió ⁽²⁾	
0–9	0,0964	0,1056	0,2020
10–49	0,0744	0,0816	0,1560
50–249	0,0840	0,0920	0,1760
250–x	0,2224	0,2436	0,4660
Összesen	0,4772	0,5228	1,0000

Megjegyzés:

1: Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl

2: Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Dél-Alföld, Észak-Alföld

M1.7. tábla: A GVI Konjunktúravizsgálatában alkalmazott súlyok, 2007–2018

Létszámkategóriák (cégnél alkalmazottak száma, fő)	Régió csoportok		Összesen
	Gazdaságilag fejlettebb három régió ⁽¹⁾	Gazdaságilag fejletlenebb négy régió ⁽²⁾	
0–9	0,0992	0,1087	0,2078
10–49	0,0762	0,0835	0,1596
50–249	0,0910	0,0997	0,1908
250–x	0,2108	0,2309	0,4418
Összesen	0,4772	0,5228	1,0000

Megjegyzés:

1: Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl

2: Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Dél-Alföld, Észak-Alföld

M1.8. tábla: A GVI Konjunktúravizsgálatában alkalmazott súlyok, 2019

Létszámkategóriák (cégnél alkalmazottak száma, fő)	Régiók							Összesen
	Közép- Magyarország	Közép- Dunántúl	Nyugat- Dunántúl	Dél- Dunántúl	Észak- Magyarország	Észak- Alföld	Dél- Alföld	
0–9	0,1043	0,0161	0,0171	0,0117	0,0115	0,0187	0,0172	0,1967
10–49	0,0923	0,0145	0,0140	0,0090	0,0087	0,0144	0,0162	0,1691
50–249	0,0946	0,0177	0,0174	0,0093	0,0112	0,0146	0,0153	0,1800
250–x	0,2264	0,0589	0,0557	0,0228	0,0367	0,0304	0,0233	0,4542
Összesen	0,5176	0,1072	0,1042	0,0528	0,0681	0,0781	0,0720	1,0000

M1.9. tábla: A GVI Konjunktúravizsgálatában alkalmazott súlyok, 2020–2022²

		Ipar (TEÁOR: B+C+D+E)	Építőipar (TEÁOR: F)	Kereskedelem (TEÁOR: G)	Szolgáltatás (TEÁOR: H+I+J+L+M+N+R+S)
Dél-Alföld	0-9 fő	0,0021	0,0027	0,0053	0,0075
	10-49 fő	0,0045	0,0023	0,0044	0,0043
	50-249 fő	0,0086	0,0026	0,0018	0,0019
	250 felett	0,0186	0,0036	0,0019	0,0004
Dél-Dunántúl	0-9 fő	0,0016	0,0021	0,0028	0,0052
	10-49 fő	0,0024	0,0017	0,0022	0,0024
	50-249 fő	0,0058	0,0003	0,0009	0,0009
	250 felett	0,0155	0,0000	0,0006	0,0048
Közép- Dunántúl	0-9 fő	0,0019	0,0032	0,0043	0,0079
	10-49 fő	0,0050	0,0023	0,0037	0,0044
	50-249 fő	0,0112	0,0024	0,0012	0,0037
	250 felett	0,0467	0,0000	0,0047	0,0031
Közép- Magyarország	0-9 fő	0,0104	0,0121	0,0236	0,0738
	10-49 fő	0,0130	0,0111	0,0281	0,0415
	50-249 fő	0,0233	0,0081	0,0287	0,0409
	250 felett	0,0773	0,0040	0,0332	0,1043
Nyugat- Dunántúl	0-9 fő	0,0021	0,0028	0,0044	0,0078
	10-49 fő	0,0040	0,0023	0,0034	0,0038
	50-249 fő	0,0097	0,0011	0,0024	0,0043
	250 felett	0,0460	0,0006	0,0005	0,0016
Észak-Alföld	0-9 fő	0,0018	0,0033	0,0055	0,0070
	10-49 fő	0,0038	0,0031	0,0039	0,0040
	50-249 fő	0,0082	0,0009	0,0019	0,0023
	250 felett	0,0265	0,0005	0,0022	0,0010
Észak- Magyarország	0-9 fő	0,0019	0,0022	0,0033	0,0054
	10-49 fő	0,0029	0,0019	0,0018	0,0026
	50-249 fő	0,0078	0,0011	0,0011	0,0010
	250 felett	0,0307	0,0000	0,0004	0,0022

² A bruttó hozzáadott érték 2020-as megoszlása alapján. Forrás: KSH

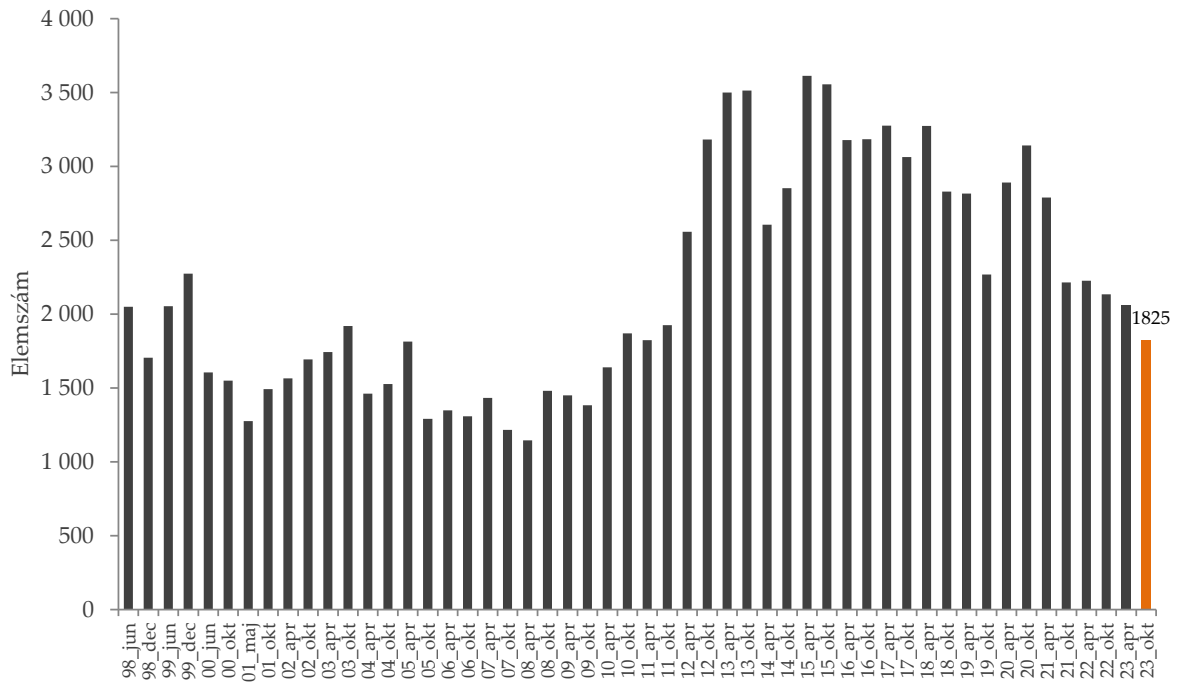
A három dimenzió együttes figyelembevétele szerinti súlyozást első alkalommal a 2022. októberi adatfelvétel elemzése során alkalmaztuk, az adatokat azonban visszamenőleg korrigáltuk 2020 áprilisáig.

M1.10. tábla: A GVI Konjunktúravizsgálatában alkalmazott súlyok, 2023³

		Ipar (TEÁOR: B+C+D+E)	Építőipar (TEÁOR: F)	Kereskedelem (TEÁOR: G)	Szolgáltatás (TEÁOR: H+I+J+L+M+N+R+S)
Dél-Alföld	0-9 fő	0,0021	0,0030	0,0052	0,0077
	10-49 fő	0,0046	0,0022	0,0046	0,0043
	50-249 fő	0,0085	0,0030	0,0020	0,0018
	250 felett	0,0165	0,0026	0,0019	0,0003
Dél-Dunántúl	0-9 fő	0,0018	0,0022	0,0028	0,0056
	10-49 fő	0,0022	0,0017	0,0023	0,0024
	50-249 fő	0,0053	0,0006	0,0011	0,0013
	250 felett	0,0128	0,0005	0,0006	0,0028
Közép- Dunántúl	0-9 fő	0,0022	0,0036	0,0043	0,0077
	10-49 fő	0,0047	0,0024	0,0037	0,0045
	50-249 fő	0,0113	0,0020	0,0015	0,0034
	250 felett	0,0450	0,0000	0,0041	0,0034
Közép- Magyarország	0-9 fő	0,0096	0,0131	0,0241	0,0761
	10-49 fő	0,0142	0,0113	0,0309	0,0437
	50-249 fő	0,0239	0,0090	0,0293	0,0424
	250 felett	0,0776	0,0039	0,0324	0,0993
Nyugat- Dunántúl	0-9 fő	0,0021	0,0031	0,0043	0,0081
	10-49 fő	0,0038	0,0024	0,0035	0,0043
	50-249 fő	0,0098	0,0011	0,0024	0,0037
	250 felett	0,0375	0,0006	0,0007	0,0021
Észak-Alföld	0-9 fő	0,0019	0,0036	0,0050	0,0078
	10-49 fő	0,0038	0,0030	0,0041	0,0040
	50-249 fő	0,0095	0,0009	0,0021	0,0019
	250 felett	0,0239	0,0005	0,0023	0,0013
Észak- Magyarország	0-9 fő	0,0020	0,0023	0,0032	0,0056
	10-49 fő	0,0030	0,0018	0,0020	0,0026
	50-249 fő	0,0079	0,0010	0,0010	0,0017
	250 felett	0,0372	0,0000	0,0004	0,0021

³ A bruttó hozzáadott érték 2021-es megoszlása alapján. Forrás: KSH

M1.1. ábra: A GVI Konjunktúrvizsgálatában megkérdezett cégek száma

Forrás: GVI 2023

M2. A GVI Konjunktúramutató számítása

2013 októberétől kezdve a korábbi konjunktúramutatóhoz képest egy új, a GDP szezonálisan és naptári hatással kiigazított, kiegyensúlyozott volumenindexének alakulását jobban követő kompozit indikátort állítunk össze az üzleti helyzet elemi mutatói alapján. Az új konjunktúramutató a következőképpen került kiszámításra:

$$KM_i = 0,391821207 * UHVX_i + 0,370316704 * MSVX_i + 0,010900732 * BGVX_i + 0,226961357 * BEVX_i. (1)$$

ahol KM_i : GVI Konjunktúramutató elemi értéke egy i cégnél
 $UHVX_i$ = várható üzleti helyzet a következő hat hónapban
 $MSVX_i$ = megrendelések várható alakulása a következő hat hónapban
 $BGVX_i$ = gépberuházások volumenének alakulása a következő hat hónapban
 $BEVX_i$ = építési beruházások volumenének alakulása a következő hat hónapban

Az egyenlet jobb oldalán a konjunktúramutató számításánál tekintetbe vett indikátorok szerepelnek, az i index az i cégnek egyes indikátorokra adott válaszait, KM_i a konjunktúramutatónak az i cégnél kapott elemi értékét jelenti ($i = 1 \dots n$), ahol n a figyelembe vett cégek száma. Egy kiválasztott n elemű cégcsoportnál a konjunktúramutató értékét a vállalati értékek átlagaként határozzuk meg:

$$KM_n = \frac{\sum_{i=1}^n km_i}{n} \quad (2)$$

A GVI Konjunktúramutató egyes elemi mutatóit az alábbi módon határoztuk meg.

M2.1. táblázat: A GVI Konjunktúramutató elemi mutatói

	A kategória értéke	
Az üzleti helyzet a következő 6 hónapban (UHVX)	Javul	100
	Nem változik	0
	Romlik	-100
A rendelések volumene a következő 6 hónapban várhatóan (MSVX)	Nőni fog	100
	Azonos lesz	100
	Csökkenni fog	-66,1663286
	Nincs	-100
Gépberuházások volumene az előző évhez képest várhatóan	Nő	100
	Változatlan	100
	Csökken	-66,1663286
	Nincs	-100
Építési beruházások volumene az előző évhez képest várhatóan	Nő	100
	Változatlan	100
	Csökken	-66,1663286
	Nincs	-100

Az egyes részmutatók definíciójának megfelelően elméletileg $-100 \leq KM \leq 100$ ahol -100 a legkedvezőtlenebb üzleti helyzetet 100 pedig a legkedvezőbb üzleti helyzetet jelenti. Természetesen KM tapasztalati értékénél előfordulhat, hogy még a legmélyebb válság esetén sem közelíti meg a -100 -as értéket, illetve a kimagaslóan gyors ütemű fellendülés esetén sem éri el a $KM +100$ -at. Ezért a KM tapasztalati értékeinek pontos értelmezése csak hosszabb, több konjunktúra ciklust tartalmazó időszak esetében lehetséges.

M3. A GVI Bizonytalansági Mutató számítása

A GVI BM egy n elemű cégcsoport esetében a Konjunktúramutató (KM) szórása (σ_n):

$$BM_n = \sigma_n \quad (3)$$

A GVI BM azt mutatja, hogy mennyire egyöntetű a cégek véleménye saját konjunkturális helyzetükről. Nagymértékű eltérés (nagy szórás) arra utal, hogy a cégek ellentmondásos információk alapján, illetve egymásnak ellentmondó reálindikátorokat figyelembe véve, azaz nagyfokú bizonytalanság közepette alakítják ki véleményüket. Ha egyöntetű a cégek helyzetmegítélése, akkor ez arra utal, hogy egyértelmű és könnyen értelmezhető reálmutatókra alapozva tudják kialakítani véleményüket, azaz kisebb mértékű a vállalati szféra bizonytalansága.

M4. A Konjunktúramutató és összetevőinek alakulása

	N	Konjunktúra- mutató	Üzleti helyzet jelenleg	Az üzleti helyzet a következő 6 hónapban	A vállalkozás jövedelmezősége jelenleg	A vállalkozás jövedelmezősége a következő 6 hónapban	A rendelések volumene a következő 6 hónapban várhatóan	Építési beruházások volumene az előző évhez képest várhatóan	Gépberuházások volumene az előző évhez képest várhatóan	Létszámfelvételi szándékok
98_jun	2050	38,23	23,6	25,6	2,9	19,6	56,9	-8,9	35,7	7,5
98_dec	1705	31,29	23,8	11	4,1	13,2	50,7	-12,7	35,7	1,8
99_jun	2053	27,51	14,3	17,6	-4,2	14,1	38,3	-5,7	24,9	-3,2
99_dec	2274	33,94	18	12,1	-0,6	13,9	48,8	3,7	30,1	-4,4
00_jun	1606	34,36	20	19,1	2,8	13	50,9	0,0	29,8	4
00_okt	1550	32,00	20,8	9,7	2,5	11	52,9	-0,9	33,0	-0,1
01_maj	1276	46,49	20,6	27,5	5,6	27,8	55,5	9,8	33,8	6,2
01_okt	1492	23,56	13,9	6,6	-7,2	11,9	38,2	-6,3	24,6	-12,2
02_apr	1565	39,07	10,7	23,2	-10,1	19,9	50,6	1,2	29,5	6,8
02_okt	1694	34,01	9	16,7	-9,1	6,5	44,5	-9,1	25,0	-5
03_apr	1743	31,46	0,5	11,1	-15,8	4,8	44,8	-11,4	15,8	-9,2
03_okt	1919	27,15	10,7	11,5	-5,3	4	41,8	-18,1	14,0	-11,5
04_apr	1461	31,31	12,1	12,6	0,7	2,4	43,9	-11,3	24,1	-7,6
04_okt	1527	25,82	8,8	7	-9,4	-3	39,9	-16,9	15,7	-14,9
05_apr	1814	23,10	10,8	6,9	-9,9	-0,2	38,2	-14,0	8,8	-19,1
05_okt	1291	21,08	10	10,7	-4,5	3	32,6	-18,3	12,7	-11,6
06_apr	1349	29,62	18,7	15,7	-3,7	9,2	40,5	-19,2	10,4	1,6
06_okt	1309	17,90	22,3	2,3	1,6	-8,3	36,2	-31,4	-1,6	-8,2
07_apr	1433	21,99	20,1	5,2	-0,9	-5,1	36,5	-24,0	2,4	-8,8
07_okt	1217	14,21	13,9	-5,2	-8,9	-12,5	30,8	-22,9	2,2	-9
08_apr	1145	26,11	16,1	9,1	-3,4	0,1	42,8	-25,0	2,7	-3,5
08_okt	1480	-3,70	12,2	-22,6	-1,5	-20,5	17,6	-39,9	-10,5	-14,4
09_apr	1450	-15,74	-10,8	-35,4	-22,9	-26,8	12,7	-49,5	-23,1	-27,9
09_okt	1383	-0,28	-1,3	-13,4	-14,8	-14,2	19,3	-51,3	-28,7	-16,8
10_apr	1640	22,93	9,1	12,4	-10,5	12,9	38,2	-32,8	-1,3	-2,4
10_okt	1869	21,06	9,2	4,9	-3,6	1	31,7	-26,2	-3,2	0,7
11_apr	1823	30,77	9,1	18,5	-4	12	43,2	-22,4	3,3	7,7
11_okt	1926	12,68	7,5	-7,5	-3,2	-14,2	24,4	-28,6	-7,3	-9,2

N	Konjunktúra- mutató	Üzleti helyzet jelenleg	Az üzleti helyzet a következő 6 hónapban	A vállalkozás jövedelmezőség e jelenleg	A vállalkozás jövedelmezőség e a következő 6 hónapban	A rendelések volumene a következő 6 hónapban várhatóan ⁴	Építési beruházások volumene az előző évhez képest várhatóan ⁵	Gépberuházások volumene az előző évhez képest várhatóan ⁶	Létszámfelvételi szándékok	
12_apr	2558	17,84	4,4	3,4	-10,7	-1,5	34,0	-37,8	-7,1	0,6
12_okt	3182	9,03	4	-3,3	-4,6	-11,4	25,6	-49,2	-16,9	-1,5
13_apr	3500	14,29	4,9	-0,2	-7	0,7	32,2	-53,8	-16,3	-0,7
13_okt	3514	20,93	12,1	3,2	-1,1	1,2	31,5	-48,5	-18,9	1
14_apr	2606	27,21	13,9	11,5	2,1	14,8	40,8	-43,9	-18,4	11,1
14_okt	2853	30,80	21,7	18,2	9,7	11,1	39,8	-32,9	-8,7	11,9
15_apr	3614	38,39	31,8	26,9	15,6	12,4	44,2	-15,0	3,3	18,7
15_okt	3557	40,96	34,2	27,7	18,1	10	45,3	-16,1	9,0	18
16_apr	3178	46,57	36,6	31,9	22	17,2	49,8	-11,2	12,8	17,8
16_okt	3185	45,86	41,5	37,5	29,6	15,6	46,4	-14,4	10,7	17,2
17_apr	3276	41,23	31,1	28,2	11,7	17,4	51,5	-24,9	-0,6	17,9
17_okt	3064	47,57	47,39	37,77	33,35	21,44	48,5	-20,5	5,6	18,9
18_apr	3274	49,68	49,14	42,1	35,03	33,1	56,4	-16,9	10,9	19,5
18_okt	2830	46,00	49,8	43	38,4	30,8	55,5	-27,9	6,1	17,5
19_apr	2817	48,39	55,2	48,9	43,9	33,8	52,7	-32,9	5,0	18,3
19_okt	2268	39,94	47,8	35,2	33,3	14,0	48,8	-24,0	10,5	11,2
20_apr	2891	-24,59	-12,9	-32,5	-25,8	-43,8	3,1	-50,8	-37,6	-21,8
20_okt	3142	14,89	18,0	5,7	5,9	-7,4	25,1	-30,4	-6,4	1,5
21_apr	2790	30,11	18,7	14,0	7,2	6,2	44,8	-20,3	8,7	20,2
21_okt	2214	38,68	38,6	31,9	24,0	6,3	48,1	-15,1	9,1	19,0
22_apr	2227	33,78	32,6	17,3	16,2	-13,1	39,7	-11,2	5,9	14,1
22_okt	2135	3,87	20,9	-1,3	5,3	-36,5	16,5	-28,9	-10,6	-2,5
23_apr	2061	24,2	27,7	14,5	9,0	-4,1	34,6	-23,5	-3,7	9,6
23_okt	1825	19,4	24,3	14,9	11,1	-10,0	29,3	-28,8	-10,3	4,2

⁴ A táblázatban a rendelésállomány négy értékű változóját tüntetjük fel (-100: nincs, -33: csökken, 33: azonos lesz, 100: nő), nem pedig azt, amelyik a Konjunktúramutatóban szerepel, utóbbit ld. a 2. Mellékletben.

⁵ A táblázatban az építési beruházások négy értékű változóját tüntetjük fel (-100: nincs, -33: csökken, 33: azonos lesz, 100: nő), nem pedig azt, amelyik a Konjunktúramutatóban szerepel, utóbbit ld. a 2. Mellékletben.

⁶ A táblázatban a gépberuházások négy értékű változóját tüntetjük fel (-100: nincs, -33: csökken, 33: azonos lesz, 100: nő), nem pedig azt, amelyik a Konjunktúramutatóban szerepel, utóbbit ld. a 2. Mellékletben.